

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 547/21
15.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Александре Ђорђевић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници **тужиље-противтужене АА**, ЈМБГ ..., из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Ана Максић, адвокат из Аранђеловца, ул. Миладина Пећинара бр. 39, против **туженог-противтужиоца ББ**, ЈМБГ ..., из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Кристина Ожеговић, адвокат из Београда, ул. Мутапова бр. 32, ради развода брака, вршења родитељског права, одржавања личних односа и издржавања по тужби и противтужби, одлучујући о жалби туженог-противтужиоца, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П2 1039/18 од 08.07.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1039/18 од 08.07.2021. године у ставу другом, трећем, четвртном, шестом, седмом, осмом и деветом изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1039/18 од 08.07.2021. године, ставом првим изреке разводи се брак закључен дана ... године у ..., уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ... под текућим бр. ... за ... годину, између АА, рођене ..., рођене ... године у ..., од оца ... и мајке ..., и ББ, рођеног ... године у ..., од оца ... и мајке ..., сходно одредби члана 41 Породичног закона РС. Ставом другим изреке мал. деца парничних странака ВВ, рођен године у ..., и ГГ, рођен ... године у ..., поверавају се на негу, чување и васпитање мајци АА која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке лични односи мал. ВВ и мал. ГГ са оцем ББ одвијаће се у просторијама Центра за социјални рад ... и то сваког првог

понедељка у месецу од 14,00 до 15,00 часова. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени-противтужилац ББ да на име доприноса за издржавање мал. ГГ плаћа месечно износ од 11.000,00 динара почев од 28.03.2018. године, као дана подношења тужбе, а на име доприноса за издржавање мал. ВВ износ од 15.000,00 динара почев од 12.06.2020. године па убудуће, док за то буду испуњени законски услови, сваког 01-ог до 10-ог у месецу за текући месец уплатом преко поштанске уплатнице законској заступници мал. деце АА, с тим што је доспеле, а неисплаћене износе дужан да плати одједном, у року од 15 дана од пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке одбијен је тужбени захтев у делу у ком је тужила-противтужена тражила да се обавезе тужени-противтужилац да доприноси издржавању мал. ВВ од 28.03.2018. године, као дана подношења тужбе, па до 11.06.2020. године и у делу у ком је тражено да се модел виђања мал. деце са оцем одвија преко одређеног модела виђања и путем телефонског, односно видео контакта мал. деце са оцем сваког понедељка у месецу у термину од 12,30 до 13,30 часова. Ставом шестим изреке одбијен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца ББ којим је тражио да се мал. ВВ повери њему на самостално вршење родитељског права, да се виђање мајке и мајке ВВ одвија у складу са мишљењем Центра за социјални рад и да се обавезе тужила-противтужена да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од 2.500,00 динара на текући рачун оца мал. детета почев од дана подношења противтужбе па убудуће док за то буду постојали законски услови. Ставом седмим изреке одбијен је предлог туженог-противтужиоца за доношење допуне постојеће привремене мере и да се лични односи мал. ГГ са оцем одвијају свакодневно употребом мобилних телефона, разговором и слањем СМС порука, употребом електронске поште, а затим да се лични односи мал. детета са оцем одвијају и у просторијама Градског центра за социјални рад Београд и то сваког петка у месецу уз могућност присуствовања детета верској служби у одговарајућем објекту, да мал. ГГ борави код оца за време следећих верских празника: 18. фебруара Лејлету р Регаиб, 10. марта Лејлету Мирадз, 27. марта Лејлету Берат, 13. априла почетак месеца Рамазана и рамазанског поста, 08. маја Лејлету Кадр, 13. маја Рамазански Бајрам – Бајрам Рамазан, 20. јуна Курбан Бајрам, 09. августа Нова хиџретска година, пола школског распуста. Ставом осмим изреке одбачен је предлог туженог-противтужиоца за доношење допуне постојеће привремене мере да се лични односи мал. ВВ са оцем одвијају свакодневно, употребом мобилних телефона, разговором и слањем СМС порука, употребом електронске поште, затим да се лични односи мал. детета са оцем одвијају и у просторијама Градског центра за социјални рад Београд и то сваког петка у месецу уз могућност присуствовања детета верској служби у одговарајућем објекту, да мал. ВВ борави код оца за време следећих верских празника: 18. фебруара Лејлету р Регаиб, 10. марта Лејлету Мирадз, 27. марта Лејлету Берат, 13. априла почетак месеца Рамазана и рамазанског поста, 08. маја Лејлету Кадр, 13. маја Рамазански Бајрам – Бајрам Рамазан, 20. јуна Курбан Бајрам, 09. августа Нова хиџретска година, пола школског распуста, као и да мал. деца комуницирају са родбином са очеве стране. Ставом деветим изреке одбачена је противтужба туженог-противтужиоца ББ у делу у ком је тражио да се разведе брак парничних странака, да се мал. ВВ повери мајци АА на самостално вршење родитељског права и да се обавезе тужени-противтужилац да на име доприноса у издржавању мал. ГГ плаћа месечно износ од 2.500,00 динара путем поштанске уплатнице. Ставом десетим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде, става другог, трећег, четвртог, шестог, седмог, осмог и деветог изреке, благовремено је изјавио жалбу тужени-противтужилац из свих разлога предвиђених чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку.

Испитујући правилност побијане пресуде у ожалбеном делу, у смислу члана 386 ЗПП, Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд, као другостепени суд, пази по службеној дужности.

Побијана пресуда је јасна, разумљива и заснована на ваљаним разлозима о одлучним чињеницама. Стога су неосновани наводи жалбе да је захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке АА и ББ су склопили брак године у ... Из овог брака имају двоје мал. деце, синове ВВ, рођеног ... године, и мал. ГГ, рођеног ... године у ... До прекида заједнице живота између парничних странака је дошло у октобру 2017. године када је тужиља-противтужена са мал. ГГ отишла у ..., док је мал. ВВ остао са оцем у До прекида брачне заједнице је дошло јер је овде тужиља-противтужена АА трпела физичко и психичко насиље од туженог-противтужиоца ББ и против њега су биле одређене привремене мере заштита од насиља у породици. По напуштању брачне заједнице тужиља-противтужена је отишла да живи у ... код својих родитеља заједно са мал. сином ГГ. У последње две године тужиља-противтужена живи у изнајмљеном стану од 40 м² са оба детета. Плаћа закуп стана 120 евра, струју око 2.000,00-3.000,00 динара, плаћа гас лети 2.000,00-3.000,00 динара, а зими 7.000,00 динара, кабловску и интернет плаћа 1.800,00 динара, воду 2.000,00 динара и одржавање зграде 700,00 динара. Свој мобилни телефон плаћа 1.200,00 динара. Тужиља-противтужена нема непокретности у свом власништву и нема аутомобил. Она се издржава од хонорарног рада, тако што даје часове хармонике. Један час кошта 30 евра и сада због епидемиолошке ситуације даје online часове и на тај начин месечно оствари 240 и 420 евра. У периоду од октобра до децембра 2020. године била је радно ангажована у фабрици намештаја где је радила хонорарно и на тај начин недељно остваривала приход од око 7.000,00 динара. Тужиља-противтужена прима социјалну помоћ од 16.500,00 динара од фебруара 2021. године и одобрен јој је дечији додатак. Има повремено помоћ брата и мајке који доносе храну, некада деци дају џепарац. Тужиља-противтужена није кредитно оптерећена. За храну, хемију и козметику за њих троје издваја од 20.000,00-30.000,00 динара месечно. Тужени-противтужилац ББ је до прекида брачне заједнице 2017. године живео са тужиљом-противтуженом АА и мал. децом у ..., у ... улици. Након АА одласка у ..., он је у децембру 2017. године са мал. ВВ променио стан. Живели су у ... код ..., око месец и по дана, одакле су се иселили, јер је затекао црни крст на вратима. После тога су живели у ... улици, а рођаци су му слали паре за стан, потом су од децембра 2018. године он и дете живели у ул. ... који му је пријатељ дао на коришћење тако да је плаћао само рачуне, а од 01.10.2020. године живи на адреси ... и то у стану који је купила његова сестра ДД и дала му да у истом живи. До јуна 2020. године се сам бринуо о мал. ВВ и није имао никаквих проблема са њим. Мал. ВВ је ишао у редовну школу, био је добар

ђак и имао је друштво у Београду. Стан где сада живи месечно плаћа рачуне и то струју од 4.000,00 до 4.500,00 динара месечно, кабловску и итнернет 3.500,00 динара, инфостан 1.300,00 динара и свој мобилни телефон 1.200,00 динара. Стан је површине 51 м2. Рачуни у стану у ДД су износили месечно око 6.000,00 динара, грејање је било централно и тај рачун је плаћао по пола са комшијом. Тужени-противтужилац нема непокретности на свом имену на територији Републике Србије, а у Црној Гори има очевину која још увек није подељена и нема аутомобил. Тужени-противтужилац није у редовном радном односу и издржава се тако што обавља послове одржавања рачунара и пише софтвере. Просечно месечно зарађује минимум 25.000,00 динара, а максимум 50.000,00 динара. Ако би био мотивисан да ради, односно ако би дете живело са њим могао би да заради око 100.000,00 динара месечно. Када је мал. ВВ живео са њим тада је остваривао приход од 60.000,00 до 70.000,00 динара. Он има сталну помоћ од родбине из иностранства уназад 15 година и шаљу му од 1.000 до 2.000 евра месечно. Мал. ВВ, рођен ... године, син парничних странка, је по престанку брачне заједнице родитеља од 2017. до 2020. године живео са оцем, овде туженим-противтужиоцем, у Београду. Од 2020. године живи са тужиљом- противтуженом у ... У време док је мал. ВВ живео са оцем, тужени-противтужилац до 06.07.2020. године није имао регулисана документа, личну карту, здравствену књижицу, као ни питање држављанства, а тиме ни мал. ВВ, за време док се отац старао о њему није имао здравствено осигурање нити друга битна документа. Мал. ВВ је ученик седмог разреда основне школе. Дана ... године полиција Стари град је обавестила тужиљу- противтужену да је ББ ухапшен и да дође по мал. ВВ и од тада је дете са њом. Када је дошао код мајке, мал. ВВ је био ученик шестог разреда основне школе и тада је мајка морала да му купи комплетну гардеробу што је коштало 300-400 евра, а, иначе, сезонски за његову гардеробу и обућу треба издвојити око 200 евра. Њему су тада купљене књиге и то је коштало око 8.000,00 динара, јер је део књига купљен полован, а за свеске и остали прибор је потребно око 5.000,00-6.000,00 динара. За ужину му мајка дневно даје 100,00 динара, а за изласке око 3.000,00 динара месечно. Мал. ВВ иде на часове гитаре које му њене колеге дају бесплатно. Он има мобилни телефон који месечно плаћа 1.200,00 динара. Цена телефона који му је купила износи 24.000,00 динара. Од подношења тужбе тужени-противтужилац није доприносио издржавању деце. У септембру 2020. године је купила мал. ВВ лаптоп који је платила 10.000,00 динара, а отац му је пре три месеца купио компјутер и он тај компјутер сада користи. Мал. ГГ има 6 година и иде у вртић. За његову одећу и обућу издваја колико може, то је у просеку око 15.000,00 динара сезонски. Пред Основним судом у Аранђеловцу је вођен парнични поступак П2 238/20, који је окончан правноснажном пресудом од 15.03.2021. године где је забрањено ББ свако даље узнемиравање и ремећење мира мал. ВВ путем било ког средства комуникације, а мере заштите од насиља у породици су одређене на годину дана. Надлежни органи старатељства Градски центар за социјални рад Београд – Одељење ... и Центар за социјални рад “Сава Илић” ... су након опсежне опсервације парничних странака и њихове мал. деце, као и након изјашњења мал. ВВ, рођеног ... године, дали своје мишљење да је у најбољем интересу мал. деце да се мајци, овде тужиљу-противтуженој, над оба детета повери самостално вршење родитељског права, а да се лични односи мал. деце са оцем, овде туженим-противтужиоцем одвијају у контролисаним условима у просторијама Центра за социјални рад “Сава Илић” у ... сваког првог понедељка од 14,00 до 15,00 часова.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, налазећи да су односи странака дубоко поремећени и да се сврха брака не може остварити, првостепени суд је, применом одредбе члана 41 Породичног закона, одлучио као у ставу првом изреке. У складу са одредбама члана 6, 61 став 1, 77 став 3, 154 став 1, 160, 161 став 1 и 162 Породичног закона, мал. децу парничних странака поверио на самостално вршење родитељског права мајци, овде тужиљи-противтуженој, у ставу другом изреке, а потом уредио личне односе мал. деце и оца, овде туженог-противтужиоца, у ставу трећем изреке, те је, проценивши потребе мал. деце и то за мал. ВВ 30.000,00 динара месечно, а за мал. ГГ 22.000,00 динара месечно, те имајући у виду минималну суму издржавања која у спорном периоду износи 31.880,00 динара, обавезао туженог-противтужиоца да на име доприноса за издржавање мал. ГГ плаћа месечно износ од 11.000,00 динара почев од 28.03.2018. године, као дана подношења тужбе, а на име доприноса за издржавање мал. ВВ износ од 15.000,00 динара почев од 12.06.2020. године па убудуће, док је у ставу шестом одбио противтужбени захтев туженог-противтужиоца да му се мал. ВВ повери на самостално вршење родитељског права за одржавање личних односа мал. ВВ са мајком, те да се обавезе тужиља-противтужена да у новчаном износу доприносу његовом издржавању, а потом је у ставу шестом одбио предлог туженог-противтужиоца за доношење допуне привремене мере у вези одржавања личних односа са мал. ГГ, потом у ставу осмом одбацио предлог туженог-противтужиоца за доношење допуне постојеће привремене мере у вези личних односа са мал. ВВ, те је у ставу деветом изреке одбацио противтужбу у делу у ком је тужени-противтужилац тражио да се разведе брак парничних странака, те да се мал. ГГ повери мајци АА на самостално вршење родитељског права, а да он доприноси његовом издржавању износом од 2.500,00 динара месечно.

По мишљењу Апелационог суда, оваква одлука је правилна, јер је, супротно жалбеним наводима, заснована на правилној примени истражног начела, услед чега је чињенично стање правилно и потпуно утврђено, а на исто је и правилно примењено материјално право. Апелациони суд у потпуности прихвата правилност утврђеног чињеничног стања и примену материјалног права, као и разлоге које је првостепени суд дао за своју одлуку у ожалбеном делу, те, стога, користећи се овлашћењима из члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, побијану пресуду неће детаљно образлагати.

Супротно жалбеним наводима, правилно је одлучио првостепени суд када је, руководећи се најбољим интересом мал. деце, имајући у виду извештаје и предлоге надлежних органа старатељства, поверио вршење родитељског права над мал. децом странка овде тужиљи-противтуженој.

У спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета, како је прописано одредбом члана 266 став 1 Породичног закона. Одредбом члана 161 став 1 истог закона је прописано да дете има право да одржава личне односа са родитељем са којим не живи. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима, како прописује одредба члана 270 Породичног закона.

Чланом 75 став 2 Породичног закона је прописано да родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно и када не воде заједнички живот ако закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права и ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета.

У конкретној правној ствари, тужила-противтужена и тужени-противтужилац нису закључили споразум о заједничком вршењу родитељског права, те је првостепени суд, у складу са напред цитираном одредбом члана 270 Породичног закона, затражио мишљење надлежног органа старатељства, и то Градског центра за социјални рад Београд, Одељење ... и Центра за социјални рад ..., имајући у виду да тужила-противтужена са мал. децом живи у ..., а тужени-противтужилац има своје пребивалиште у У заједничком мишљењу и предлогу оба органа старатељства су дали обједињено мишљење, а након опсервације родитеља и мал. деце да је целисходно да се мал. деца повере мајци на самостално вршење родитељског права, што је суд учинио, сматрајући да је то у најбољем интересу мал. деце, као и да је у њиховом најбољем интересу да се лични односи мал. деце и оца одржавају на начин како је описано у ставу трећем побијане пресуде.

Апелациони суд сматра да је ова одлука првостепеног суда, супротно жалбеним наводима, заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и на основу правилне примене материјалног права, те да је донета у складу са најбољим интересом оба мал. детета, посебно имајући у виду да је тужени-противтужилац према мал. детету ВВ вршио узнемиравање, што је и потврђено правноснажном пресудом Основног суда у Аранђеловцу П2 238/20 од 15.03.2021. године, како првостепени суд, тако и Апелациони суд, као другостепени суд, сходно одредби члана 13 Закона о парничном поступку, води рачуна и чиме је везан.

Првостепени суд је, супротно жалбеним наводима, поштујући начело економије поступка, правилно и потпуно оценио све изведене доказе на основу којих је правилно утврдио чињенично стање, тако да су неосновани наводи жалбе да суд није правилно утврдио чињенично стање, услед чега је и погрешно применио материјално право када је одбио предлог туженог-противтужиоца да се изведе доказ саслушањем сведока ЋЋ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ и ИИ на околност међусобних односа мал. сина странака ВВ и туженог-противтужиоца, јер је суд правилно закључио да је њихово саслушање сувишно, имајући у виду да је од значаја за процену родитељских подобности меродавно мишљење надлежног органа старатељства, те да би саслушање наведених сведока водило непотребном одуговлачењу поступка, које разлоге у потпуности прихвата и овај суд.

Правилно је одлучио првостепени суд, супротно жалбеним наводима, да не изводи доказ саслушањем мал. ВВ пред судом, као и да изведе вештачење од стране комисије вештака на околност коме од родитеља, овде парничних странака, треба поверити вршење родитељског права над мал. ВВ, имајући у виду његову изјаву коју је дао пред стручним лицима органа старатељства. Евентуалним поновним саслушањем мал. детета, и то пред судом, као и пред комисијом судских вештака, није у најбољем интересу мал. детета, те је правилно одлучио првостепени суд када је овај предлог

туженог-противтужиоца одбио, јер би евентуално саслушање мал. детета пред судом, као и пред комисијом вештака, и по мишљењу овог суда, лоше утицало на психичко стање мал. детета парничних странака које је већ по правноснажној пресуди Основног суда у Аранђеловцу П2 238/20 од 15.03.2021. године трпело узнемиравање и ремећење мира и спокојства од стране овде туженог-противтужиоца.

Дакле, по мишљењу Апелационог суда, правилна је одлука првостепеног суда када је самостално вршење родитељског права над мал. децом странака поверио мајци, те када је уредио модел виђања родитеља са којим мал. деца не живе, као у ставу трећем изреке пресуде.

Одатле је и правилна одлука првостепеног суда када је одбио противтужбени захтев којим је тужени-противтужилац тражио да се мал. ВВ повери њему, као и одлука о предложеним привременим мерама из става седмог и осмог изреке, те је правилна и одлука првостепеног суда којом је одбачена противтужба у делу где је тражио да се мал. ГГ повери мајци АА на самостално вршење родитељског права и да се тужени-противтужилац обавезе да допринесе његовом издржавању са износом од 2.500,00 динара, имајући у виду да се ради о литиспенденцији.

Правилна је и одлука првостепеног суда којом је обавезао туженог-противтужиоца да доприноси издржавању своје мал. деце, и то мал. ГГ са износом од 11.000,00 динара месечно и мал. ВВ са износом од 15.000,00 динара месечно, и то за мал. ГГ од дана подношења тужбе, а за мал. ВВ од момента када је прешао да живи код мајке 12.06.2020. године, а ово зато што је ова одлука донета правилном применом одредби члана 154, 160 и 161 Породичног закона, имајући у виду све околности случаја, да су и тужилца-противтужена и тужени-противтужилац незапослени и да остварују хонорарна примања, те да тужени-противтужилац добија и одређена новчана средства из иностранства, која би чак била и знатно већа да се њему деца доделе. При томе, првостепени суд је, имајући у виду узраст мал. деце странака и њихове егзистенцијалне и едукативне потребе, које је правилно одредио, а потом и потребе и могућности даваоца издржавања, овде туженог-противтужиоца, што је све у складу и са минималном сумом издржавања која је у спорном периоду износила 31.880,00 динара.

Неосновани су наводи жалбе да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је досудио ове износе, имајући у виду да је тужени-противтужилац незапослено лице и да његова примања нису ни фиксна, ни стална и да могу варирати. Неосновани, јер је тужилац млад и здрав човек, по занимању ИТ техничар, које занимање је веома тражено, те, стога, без обзира што његова примања нису ни фиксна, ни стална, може и мора да задовољи потребе своје мал. деце како едукативне, тако и егзистенцијалне, имајући у виду да су досуђени износи мањи од минималне суме издржавања у спорном периоду, те да ће издржавању доприносити и мајка, тужилца-противтужена, која је, такође, незапослено лице и остварује примања која нису ни фиксна, ни стална и која, такође, могу варирати.

Издржавање се по правилу одређује у новцу, како је прописано чланом 161 став 1 Породичног закона, а чланом 162 ставом 1 да поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном

износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања.

У конкретној правној ствари, тужилца-противтужена је тражила да обавеза издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу, како је првостепени суд и одлучио, а не у процентима, па су ирелевантни наводи жалбе који указују да висина доприноса за издржавање мал. деце не може бити мања од 15%, нити већа од 50% од редовних месечних примања родитеља ком се одређује.

Из ових разлога, како је побијана пресуда у ожалбеном делу заснована на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и на основу правилне примене материјалног права, иста је морала бити потврђена.

Апелациони суд је ценио и друге наводе жалбе, али је нашао да су без утицаја на другачије пресуђење, па их није посебно образлагао.

Са свега наведеног, применом члана 390 ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић